

ULKOMINISTERIÖ

1/2

VN-jakelu

Oikeuskanslerinvirastoon on saapunut kanteluja, joissa arvostellaan viranomaisten ja muiden tahojen menettelyä koronaviruksen leviämisen estämisessä Suomen lentokentillä. Kanteluissa esitetyt tiedot ja väitteet perustuvat julkisuudessa olleisiin tietoihin, joiden mukaan Helsinki-Vantaan lentoasemalla ryhdyttiin vasta hyvin myöhäisessä vaiheessa selkeästi ohjaamaan Suomeen palaavia matkailijoita kotikaranteeniin ja kieltämään heiltä julkisen liikenteen käyttö. Oikeuskansleria on pyydetty tutkimaan mm. viranomaisten ja muiden tahojen päätösten ja toimien riittävyttä koronariskialueelta palanneiden matkailijoiden ohjeistuksessa, testaamisessa ja karanteeniin määrittämisessä sekä selvittämään kenellä on ollut vastuu asian johtamisesta.

Kanteluissa viitataan esim. Helsingin Sanomien verkkosivuilla 25.3.2020 julkaistuun artikkeliin ”*HS:n tiedot Säätytalon kokouksesta: 200 000 ulkomailta tulevaa suomalaista yllätti viranomaiset, arviot koronaviruksesta synkentyneet merkittävästi*”. Artikkelissa kerrotaan Säätytalolla edellisenä päivänä pidetystä kokouksesta, jossa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijat pitivät tilannekatsauksen eduskuntapuolueiden johdolle. Artikkelin mukaan kokouksessa läsnä olleet ”*ihmettelevät HS:lle, miten riskialueilta saapuvat ovat voineet vain kävellä lentoasemalta maahan ilman riittävää ohjeistusta*”. Artikkelissa todetaan lisäksi mm., että ”*terveysviranomaiset ovat vierittäneet vastuuta lentokenttiä hallinnoivalle Finavialle. Finavia taas on sanonut, ettei se ole saanut THL:ltä ohjeistusta*”.

Asiaa on käsitelty myös esim. Iltasanomien verkkosivuilla 26.3.2020 julkaistussa artikkelissa ”*Riskialueilta palasi vielä viikonloppuna suomalaisia ilman koronakontrollia – vastuuta sotkusta pallotellaan nyt iloisesti edestakaisin*”. Artikkelissa haastateltu sosiaali- ja terveysministeriön johtaja toteaa, että Suomeen palasi edellisen viikonloppun aikana joukko ihmisiä, joille ei ehditty antaa erillistä koronaan liittyvää ohjeistusta. Johtajan mukaan artikkelissa mainituista lennoista kuultiin sosiaali- ja terveysministeriössä ”*hyvin viime tingassa*”. Artikkelissa viitataan johtajan aiemmin toteamaan, että ”*ministeriöiden välillä tapahtui tietokatkos*”. Johtaja tarkentaa, että ”*[e]n tarkoittanut ministeriöiden välistä, vaan ylipäätään eri toimijoiden välistä*”.

Valtioneuvoston kanslia on mainitun jälkeen antanut 27.3.2020 päivätyn ohjeen ”*Ulkomailta saapuvien matkailijoiden hallinta lentokentällä*”. Valtioneuvoston kanslia on edelleen antanut 31.3.2020 päivätyn ohjeen ”*Ulkomailta saapuvien matkailijoiden jatkolentojen hallinta koronavirustilanteessa*”. Viimeksi mainitussa ohjeessa todetaan: ”*Saatujen havaintojen mukaan tällä hetkellä osa ulkomailta saapuvista jatkolentoa käyttävistä matkustajista jää vaille opastusta. Heille ei myöskään ole ollut tarjolla jatkokuljetusmahdollisuuksia, joissa kyetään tehokkaimmin välttämään sosiaalisia kontakteja. Tällainen tilanne on ollut erityisesti Rovaniemelle, Kuopioon tai Ouluun suuntautuvilla jatkolennoilla*”.

Koska julkisuudessa olleiden tietojen mukaan ainakin Helsinki-Vantaan lentokentällä näyttäisi olleen olennaisia puutteita Suomeen palaavien matkailijoiden ohjeistamisessa ja muutoinkin hallinnassa koronavirustilanteessa, olen ryhtynyt omana aloitteenani (dnro OKV/10/50/2020) tutkimaan viranomaisten menettelyä koronaviruksen leviämisen estämisessä lentokentillä.

Asian alustavaa arviointia varten pyysin valtioneuvoston kanslialta tietoja ennen kaikkea siitä, mitä toimenpiteitä lentomatrustajien ja muiden lentoasemalla olevien henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi oli tehty ja mihin toimenpiteisiin Suomeen palaavien lentomatrustajien suhteen oli ryhdytty koronaepidemian leviämisen estämiseksi. Vastauksena tietopyyntöni olen saanut Finavian oheisen selvityksen, joka on osoitettu valtioneuvoston kanslialle. Selvityksessä selostetaan niitä toimenpiteitä, joihin Helsinki-Vantaan lentoasemalla on kuluvan vuoden tammikuusta lähtien ryhdytty koronaepidemian vuoksi.

Pyydän ulkoministeriötä toimittamaan asian tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen. Selvityksessä tulee kiinnittää erityisesti huomiota ministeriön mahdollisiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät koronaviruksen leviämisen estämiseen lentokentillä, sekä viranomaisten ja muiden asiaan liittyvien tahojen väliseen tiedonkulkuun ja vastuunjakoon. Samalla pyydän ilmoittamaan, mikäli asia on ministeriön tietojen mukaan muun viranomaisen tutkittavana.

Selvitys on annettava viimeistään 8.5.2020. Asiakirjat on samalla palautettava.

Selvyyden vuoksi totean, että selvityspyyntöni ei koske ulkoministeriön menettelyä ns. kotiuuslentojen järjestämisessä, mitä käsitellään oikeuskanslerinvirastossa erikseen kanteluasiana dnro OKV/581/1/2020.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Markus Löfman

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
